

university of
 groningen

Betrouwbaarheid van de ZRM voor alleenstaande gevluchte jongeren

Reliability of the SSM for unaccompanied minor refugees

Lotte Wierenga S3206769

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen

Orthopedagogiek

1^e beoordelaar: Lise Hacquebord, MSc en prof. dr. Monika Smit

2^e beoordelaar: dr. Diana van Bergen

Masterthesis

16-06-2023

Aantal woorden: 4858

Inhoudsopgave

Samenvatting/Abstract (English)	3
Inleiding.....	4
Methode.....	8
Design.....	8
Populatie en steekproef	8
Instrumenten	9
Procedure.....	9
Analyse.....	10
Resultaten	11
Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid	11
Aanwezigheid tolk.....	13
Aanwezigheid scoorder	13
Discussie.....	17
Conclusie	17
Limitaties.....	18
Aanbevelingen.....	19
Literatuur	21
Bijlage 1	25
Bijlage 2	29

Samenvatting

Alleenstaande gevluchte jongeren maken veel traumatische gebeurtenissen mee in hun leven. Dit zorg er samen met andere factoren voor dat zij een uitdagende tijd tegemoet gaan in het land waar zij asiel aanvragen. Ze ondergaan een versnelde transitie naar volwassenheid. De transitie naar volwassenheid wordt in dit onderzoek geoperationaliseerd in termen van zelfredzaamheid. De zelfredzaamheid is gemeten met behulp van de ZRM. De betrouwbaarheid van dit instrument is nog onvoldoende onderzocht. Dit leidt tot de onderzoeksvraag: Wat is de betrouwbaarheid van de ZRM bij alleenstaande gevluchte jongeren?

Huidig onderzoek is een kwantitatief onderzoek. Data is verzameld door middel van interviews. Met behulp van SPSS zijn Bland-Altman plots gemaakt, ICCs berekend en t-toetsen uitgevoerd. Op basis van de Bland-Altman plots is er een voor acht domeinen geen overeenstemming gevonden. Voor de totaalscore en vijf domeinen geldt een goede overeenstemming op basis van de ICC. Bij zes domeinen is er sprake van een matige overeenstemming. Voor het domein instrumentele ADL is er sprake van een slechte overeenstemming. Er is geen verschil in betrouwbaarheid gevonden voor het wel of niet aanwezig zijn van een tolk of één van de scorers. Door diverse beperkingen van het onderzoek heeft het onderzoek een lage power. Vervolgonderzoek is nodig om de betrouwbaarheid van het instrument nader te bepalen.

Abstract

Unaccompanied refugee minors experience a lot of traumatic life events throughout their life. This, together with other factors, makes that they face a challenging time in the country in which they apply for asylum. They experience an accelerated transition into adulthood. In this research the accelerated transition is defined in terms of self-sufficiency. The self-sufficiency was measured with the SSM. There is little knowledge available about the reliability of the SSM. This leads to the question: What is the reliability of the SSM when conducted with unaccompanied refugee minors?

This research has a quantitative design. Data was collected through interviews. Bland-Altman plots, ICCs and t-tests were done using SPSS. Based on the Bland-Altman plots disagreement was found for eight of the domains. Based on the ICC there is a good agreement for the total score and five domains. There is moderate agreement in six domains. There is poor agreement for on the domain of instrumental ADL. There was no difference found for when an interpreter or one of the researchers was present or not. The research has a low power because of various limitations. Follow-up research is needed to further investigate the reliability of the instrument.

Inleiding

Dit onderzoek beoordeelt de betrouwbaarheid van de ZRM wanneer deze wordt afgenomen bij alleenstaande gevluchte jongeren. Wereldwijd waren er in het jaar 2021 89,3 miljoen mensen op de vlucht (VWN, 2022). In 2022 vroegen 35.535 mensen voor het eerst asiel aan in Nederland. Van deze aanvragen kwamen er 4207 van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Ministerie van Justitie en Veiligheid et al., 2022). Een alleenstaande minderjarige vreemdeling is een persoon jonger dan 18 jaar, van buiten de Europese Unie, die zonder ouder of gezaghebbend persoon naar Nederland komt om asiel aan te vragen (Rijksoverheid, z.d.). De meeste alleenstaande minderjarige vreemdelingen, hierna alleenstaande gevluchte jongeren genoemd, kwamen in 2022 uit Syrië, Eritrea of Somalië (Ministerie van Justitie en Veiligheid et al., 2022).

Gevluchte kinderen en jongeren hebben in hun thuisland en onderweg naar het land waar ze asiel zoeken vaak traumatische gebeurtenissen meegemaakt (Ehnholt et al., 2018). Veel van hen hebben gewelddadige aanvallen meegemaakt, brand en explosies gezien en kregen te maken met het (plotseling) overlijden van vrienden en familie (Sierau et al., 2019). Alleenstaande gevluchte jongeren maken meer traumatische gebeurtenissen mee dan leeftijdsgenootjes die met hun ouders gevlucht zijn (Bean et al., 2007). Door de traumatische gebeurtenissen hebben ze vaker last van internaliserende gedragsproblemen. Ze lijden vaker aan depressie en een posttraumatische stressstoornis (Sierau et al., 2019).

Alleenstaande gevluchte jongeren hebben recht op goede opvang en begeleiding (Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd & Inspectie Justitie en Veiligheid, 2018). Alle alleenstaande gevluchte jongeren krijgen bij aankomst in Nederland een voogd toegewezen van Stichting Nidos (hierna: Nidos). Nidos is verantwoordelijk voor de voogdijtaak van alleenstaande gevluchte jongeren tot zij 18 jaar worden of Nederland verlaten (Rijksoverheid, z.d.). De begeleiding van de alleenstaande gevluchte jongeren die een verblijfsvergunning hebben, is gericht op integratie en het zelfstandig kunnen leven in Nederland (VNG & Nidos, 2017). De voogd houdt zicht op de opvoeding en verzorging van de jongere (Pharos, 2022). Jongeren tot en met 14 jaar worden opgevangen in pleeggezinnen (Nidos, z.d.). Jongeren boven de 14 jaar zonder verblijfsvergunning worden door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) opgevangen in kleinschalige woonvoorzieningen (KWV). Hier wonen gemiddeld 16 tot 20 jongeren en is 24 uur per dag begeleiding aanwezig (Pharos, 2022). Jongeren boven de 14 jaar met een verblijfsvergunning worden veelal opgevangen in een kleine woongroep (KWG) of een kleine wooneenheid (KWE). Nidos streeft na om in een KWG maximaal 12 jeugdigen op te vangen. Hier is 24 uur per dag een mentor aanwezig. Voor een KWE ligt dit aantal op

vier jeugdigen. Hier is 28 uur per week een mentor aanwezig (Nidos, z.d.). De praktische en dagelijkse zorg voor de jongeren die wonen in een KWG of KWE wordt uitgevoerd door contractpartners van Nidos, dit zijn vaak organisaties die ook reguliere jeugdhulp bieden (Pharos, 2022).

De tijd tussen het aankomen in het land waar asiel wordt aangevraagd en de 18^e verjaardag is vaak kort. In een relatief korte tijd moeten de alleenstaande gevluchte jongeren op eigen benen kunnen staan (Gimeno-Monterde et al., 2021; Sirriyeh & Ní Raghallaigh, 2018). Dit geldt ook in Nederland. In vergelijking met Nederlandse jongeren ondergaan alleenstaande gevluchte jongeren een versnelde transitie naar volwassenheid, omdat zij op jongere leeftijd al voor zichzelf moeten kunnen zorgen (Zijlstra et al., 2017). Van jongvolwassenen wordt verwacht dat zij zelfstandig kunnen wonen, bezig zijn met een opleiding of werken, verantwoordelijk zijn voor hun eigen gezondheid en verzorging, vrije tijd nuttig en plezierig besteden en zelf relaties met anderen kunnen aangaan en onderhouden (Spanjaard & Slot, 2015). Alleenstaande gevluchte jongeren hebben dezelfde ontwikkelingstaken als hun Nederlandse leeftijdsgenootjes. Hier komt bij dat zij een acculturatieproces ingaan zonder zorg van een ouder, waarbij de taalbarrière en stress om de asielpcedure extra uitdagingen zijn. Ook kunnen zij te maken krijgen met discriminatie en vooroordelen vanuit de maatschappij (Garcia & Birman, 2020). Vanaf 18 jaar is de jongere zelf verantwoordelijk voor zijn leven en de besluiten die daar bij horen. Jongeren die op of na 1 januari 2023 18 jaar oud worden hebben na de 18^e verjaardag recht op Verlengde opvang. De jongere mag tot de 21^e verjaardag blijven wonen in zijn opvanggezin, een woonvorm van Nidos of gebruik maken van ambulante hulp. De voogd blijft als begeleider in beeld (VNG & Nidos, 2022).

Er is beperkt onderzoek gedaan naar de ervaringen van alleenstaande gevluchte jongeren met zorg en het vertrekken uit de zorg (Barrie & Mendes, 2011) en hun transitie naar volwassenheid (Chase, 2020). Net als alleenstaande gevluchte jongeren, zijn de meeste jongeren die uit de residentiële jeugdzorg vertrekken genoodzaakt om bij 18 jaar zelfstandig te gaan leven (Stein, 2006). Een deel van de jongeren die in de Nederlandse residentiële jeugdzorg heeft gezeten, geeft aan dat zij na vertrek uit de jeugdzorg nog hulp hadden willen ontvangen. Voornamelijk met school, werk, financiën en huisvesting. Verder is bekend dat jongeren die uit de jeugdzorg vertrekken vaak binnen een jaar overmatig alcohol en drugs gebruiken of in aanraking komen met justitie (Harder et al., 2011). Van jongeren uit etnische minderheden die uit de jeugdzorg vertrekken is bekend dat zij meer nadelen ondervinden dan hun leeftijdsgenootjes die uit de jeugdzorg vertrekken. Ze krijgen te maken met stigmatisering, zijn

vaker afhankelijk van een uitkering, hebben vaker mentale gezondheidsproblemen en zijn vaker eenzaam (Stein, 2006).

In dit onderzoek wordt de transitie naar volwassenheid geoperationaliseerd in termen van zelfredzaamheid. Er zijn verschillende instrumenten om zelfredzaamheid te meten. Veel van deze instrumenten zijn gericht op specifieke domeinen, zijn niet betrouwbaar en valide of niet geschikt voor de doelgroep alleenstaande gevluchte jongeren (Van der Molen, 2022). In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM). De ZRM is een instrument dat de zelfredzaamheid van een individu op één bepaald moment beoordeelt. Het instrument is ontwikkeld om toe te passen binnen de eerste- en tweedelijns zorg (Lauriks et al., 2020). Binnen de ZRM wordt zelfredzaamheid gedefinieerd als “het realiseren van een acceptabel niveau van functioneren op de belangrijke domeinen van leven” (Fassaert et al., 2013, p.5). De zelfredzaamheid wordt op 13 verschillende domeinen beoordeeld, namelijk: financiën, werk & opleiding, tijdsbesteding, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, basale algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), instrumentele ADL, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie. Deze domeinen worden gescoord met acuut probleem (1), niet zelfredzaam (2), beperkt zelfredzaam (3), voldoende zelfredzaam (4) of volledig zelfredzaam (5) (Lauriks et al., 2020).

Fassaert et al. (2014) hebben de ZRM gescoord voor adolescenten in Rotterdam en psychiatrische patiënten in Amsterdam. Hieruit bleek dat de interne consistentie en validiteit van de Nederlandse versie van de ZRM bij gebruik voor deze groep goed is. Over de psychometrische waarden van de ZRM wanneer deze wordt toegepast bij alleenstaande gevluchte jongeren is tot dusver weinig bekend. Van der Molen (2022) heeft een exploratief onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid van de originele ZRM wanneer deze gescoord wordt voor alleenstaande gevluchte jongeren. Bij tien domeinen was de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid voldoende tot bijna perfect. Bij de domeinen tijdsbesteding, sociaal netwerk en maatschappelijke participatie werd een lage kappa gevonden, met waarden van respectievelijk .242, .356 en .206. Ook de proportie overeenstemming was voor deze domeinen laag. Op basis van deze resultaten is de ZRM aangepast op de domeinen tijdsbesteding, sociaal netwerk en maatschappelijke participatie.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is mogelijk beïnvloed door het feit dat degene die de scores op de ZRM toekende aanwezig was bij het interview (Van der Molen, 2022). Zo vonden Fassaert et al. (2013) een grotere mate van overeenstemming voor fictieve casussen dan voor de casussen waar beoordelaars zelf bij het interview aanwezig waren. Verder zou de

afwezigheid van een tolk invloed gehad kunnen hebben op de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Door de afwezigheid van een tolk kan het zijn dat de participanten zich niet goed kunnen uiten (Van der Molen, 2022). De taalbarrière kan ervoor zorgen dat zowel de participant als de interviewer verkeerd interpreteert wat er wordt gezegd (Schlemmer & Mash, 2006). Dit kan ertoe leiden dat de ZRM-score niet helemaal overeenkomt met de werkelijke mate van zelfredzaamheid van een jongere.

Dit onderzoek heeft als doel de betrouwbaarheid van een aangepaste versie van de ZRM te beoordelen wanneer deze wordt toegepast op alleenstaande gevluchte jongeren. Hieruit volgt de hoofdvraag: Wat is de betrouwbaarheid van de ZRM bij alleenstaande gevluchte jongeren? Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden worden de volgende deelvragen onderzocht:

- a) Wat is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de ZRM?
- b) Is er een verschil in betrouwbaarheid van de ZRM bij het wel of niet gebruik maken van een telefonische tolk bij de interviews?
- c) Is er een verschil in betrouwbaarheid van de ZRM bij het wel of niet aanwezig zijn van een van de scoorders bij het interview?

Methode

Design

Het design van dit onderzoek is kwantitatief. Het onderzoek maakt deel uit van een longitudinaal promotieonderzoek naar de transitie naar volwassenheid van alleenstaande gevluchte jongeren (Hacquebord, 2021). Het hoofdonderzoek heeft een mixed methods design. Huidig onderzoek maakt gebruik van de data van het eerste meetmoment van het longitudinale onderzoek. Het hoofdonderzoek is door de ethische commissie van de faculteit Gedrag- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen goedgekeurd. Alle gegevens worden vertrouwelijk verwerkt en op een beveiligde schijf opgeslagen.

Populatie en steekproef

De populatie bestaat uit alleenstaande gevluchte jongeren in Nederland. De participanten zijn middels een selecte steekproef geworven. Het inclusie criterium om deel te mogen nemen aan het onderzoek is een leeftijd van 17 tot en met 18 jaar en het hebben van een verblijfsvergunning. De steekproef van het hoofdonderzoek is een selecte steekproef die bestaat uit 92 participanten. Participanten waarbij onvoldoende data was om tot een score op de ZRM te komen, zijn niet meegenomen in dit onderzoek ($n=3$). Uit de steekproef van 89 participanten is met behulp van SPSS een selecte steekproef van 30 participanten getrokken. Met behulp van SPSS zijn eerst 15 participanten waarbij tijdens het interview wel gebruik is gemaakt van een telefonische tolk en 15 participanten waarbij dit niet het geval was random geselecteerd. Vervolgens is gecontroleerd voor welke van deze gevallen wel of niet één van de scoorders aanwezig was. Enkele participanten zijn uit de steekproef gehaald en anderen toegevoegd om te komen tot een steekproef met 15 participanten waarbij tijdens het interview een scoorder aanwezig was en 15 participanten waarbij dit niet het geval was.

De steekproef bestaat uit 29 (96,7%) mannen en 1 (3,3%) vrouw. De leeftijd van de participanten lag tussen de 16,24 en 19,08 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 17,69 ($SD = 0,64$). In tabel 1 worden de landen van herkomst weergegeven.

Tabel 1.*Land van herkomst van de participanten*

Land van herkomst	Aantal participanten
Eritrea	2 (6,7%)
Iran	1 (3,3%)
Jemen	2 (6,7%)
Somalië	3 (10%)
Syrië	22 (73,3%)
Totaal	30 (100%)

Instrumenten

Voor het meten van de zelfredzaamheid van de jongeren is een aangepaste versie van de ZRM gebruikt. Naast de ZRM bestaat er voor jongeren onder de 18 jaar een ZRM Jongeren. Zowel de ZRM als de ZRM Jongeren is door de hoofdonderzoeker aangepast op basis van de resultaten van het onderzoek van Van der Molen (2022). De aangepaste versies van de ZRM en ZRM Jongeren staan weergegeven in bijlage 1. Bij de originele versie van de ZRM kunnen alleen hele getallen gescoord worden. Bij de aangepaste versie mogen ook scores met decimalen toegekend worden. Op de ZRM kan een minimale score van 13 en een maximale score van 65 punten worden gehaald.

Procedure

Via Nidos en haar contractpartners heeft de hoofdonderzoeker de managers van contractpartners aangeschreven. Deze hebben vervolgens de mentoren van de alleenstaande gevluchte jongeren over het onderzoek geïnformeerd. De mentoren hebben vervolgens de jongeren die voldeden aan de inclusiecriteria over het onderzoek geïnformeerd. Wanneer een jongere mee wilde doen, werden de contactgegevens door de mentor aan de hoofdonderzoeker gegeven. Daarnaast is een tweede methode van werving gebruikt. Wanneer de hoofdonderzoeker in overleg met de mentor bij een huis van de alleenstaande gevluchte jongeren langs mocht komen, heeft zij in het huis het onderzoek uitgelegd en gevraagd of de jongeren mee wilden doen. De jongere bepaalde waar het interview plaatsvond. Wanneer mogelijk vond het gesprek plaats in een ruimte waar geen andere mensen aanwezig waren. Voor het interview werd afgenomen heeft de jongere een formulier getekend waarmee hij of zij toestemming gaf voor het deelnemen aan het onderzoek, het verwerken van de persoonsgegevens en het maken van een audio-opname tijdens het interviewdeel van het onderzoek. De jongere mocht op ieder moment stoppen met de deelname aan het onderzoek.

Om de ZRM te kunnen scoren is een interview afgenomen. Deze interviews zijn afgenomen door de hoofdonderzoeker en masterstudenten van de mastertrack orthopedagogiek die binnen het hoofdonderzoek hun masterthese schrijven. De studenten zijn ingewerkt in het afnemen van de interviews. Het inwerken bestond uit het volgen van een training, één keer meekijken bij een interview en één keer een interview afnemen onder begeleiding van de hoofdonderzoeker. Op basis van de transcripten van de interviews is de ZRM gescoord door zowel de hoofdonderzoeker als de masterstudent van huidig onderzoek. Voor participanten onder de 18 jaar is de ZRM Jongeren gescoord. Voor participanten van 18 jaar en ouder is de ZRM gescoord. Verder is bijgehouden of er gebruik is gemaakt van een telefonische tolk en of de persoon die de score op de ZRM heeft gegeven aanwezig was bij het interview. Dit gaat beide om dichotome variabelen die worden gescoord met 'ja' of 'nee'.

Analyse

Voor het analyseren van de data is gebruik gemaakt van het programma SPSS. Voor de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is gekeken naar het Bland-Altman-plot en de intraclass correlatiecoëfficiënt (ICC). Bij het Bland-Altman-plot is het gemiddelde en het verschil van de scores geploteerd. Er is sprake van voldoende overeenstemming tussen de twee scoorders wanneer 95% ($p = .050$) van de data tussen de limits of agreement liggen. De limits of agreement zijn berekend met behulp van het gemiddelde en de standaarddeviatie van de scores (Giavarina, 2015). Vervolgens is er een lineaire regressieanalyse uitgevoerd om te kijken of er sprake is van proportionele bias. Hierbij was het verschil van de scores de onafhankelijke variabele en het gemiddelde van de scores de afhankelijke variabele (IBM-Support, 2020). Er wordt een p-waarde van .050 gehanteerd.

Ook wordt er een Two-Way Random-Effects ICC uitgevoerd met absolute agreement. De ICC is een betrouwbaarheidsscore die wordt berekend met behulp van het kwadratisch gemiddelde. De ICC betrouwbaarheidsscore kan beoordeeld worden als slecht (minder dan .500), matig (.500-.750), goed (.750-.900) of uitstekend (hoger dan .900) (Koo & Li, 2016). Zowel het Bland-Altman-plot als de ICC zijn uitgevoerd voor de 13 domeinen van de ZRM en de totaalscore.

Het verschil tussen het wel of niet aanwezig zijn van een telefonische tolk en van één van de scoorders tijdens het interview is gemeten aan de hand van een onafhankelijke t-toets. Hierbij is gebruik gemaakt van de verschillen van de verschillende domeinen en de totaalscore. Er wordt een p-waarde van .050 gehanteerd.

Resultaten

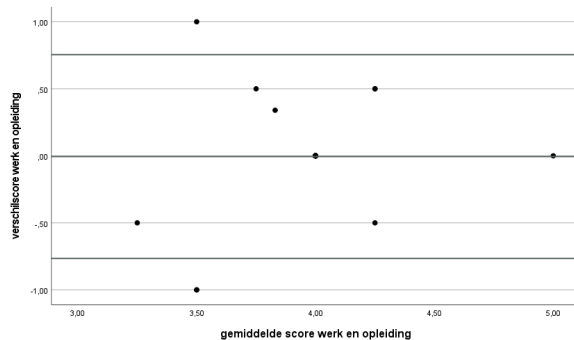
Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

In tabel 2 zijn de resultaten van de analyses voor het Bland-Altman plot en de ICC te zien. Voor het domein basale ADL kon geen Bland-Altman plot en ICC-betrouwbaarheidsscore berekend worden, omdat er geen spreiding in scores was. Het gemiddelde verschil tussen de twee scoorders voor de overige domeinen lag tussen de $-.572$ en $.370$. Voor de domeinen instrumentele ADL, sociaal netwerk en justitie is er sprake van een proportionele bias. Voor de overige domeinen en de totaalscore is er op basis van de regressieanalyse sprake van een significante overeenstemming.

In figuur 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8 zijn de Bland-Altman plots te zien van de domeinen werk en opleiding, huisvesting, huiselijke relaties, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, instrumentele ADL, participatie en justitie. In deze plots is ten opzichte van de overige plots weinig spreiding van scores. Er lijken lijnen zichtbaar in de plots. Dit duidt op een bias; voor deze domeinen lijkt er geen sprake van overeenstemming. Voor de domeinen in bijlage 2 geldt dat de data grotendeels tussen de limits of agreement liggen en er dus sprake is van overeenstemming tussen de scoorders. De overige Bland-Altman plots zijn te vinden in bijlage 2. In tabel 2 zijn de limits of agreement van alle Bland-Altman plots te vinden.

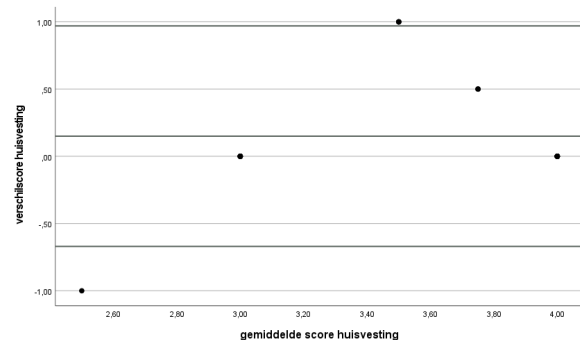
Figuur 1.

Bland-Altman Plot voor het domein Werk en Opleiding.

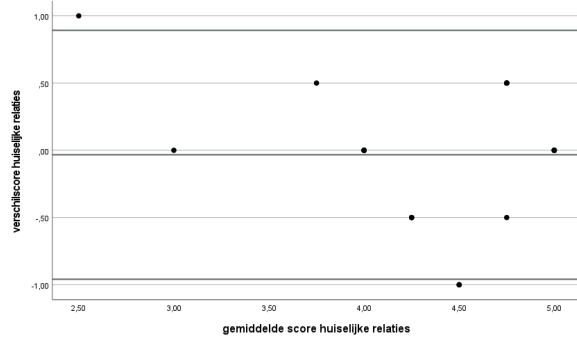
Figuur 2.

Bland-Altman Plot voor het domein huisvesting.

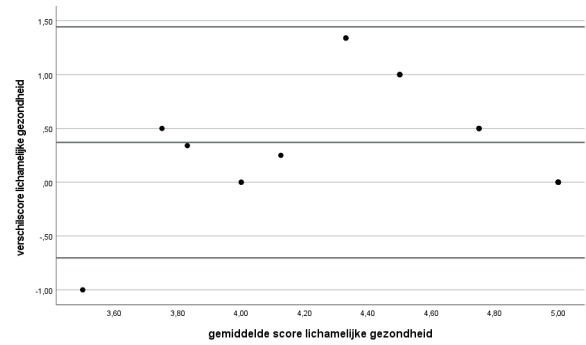
Figuur 3.

Bland-Altman Plot voor het domein huiselijke relaties.

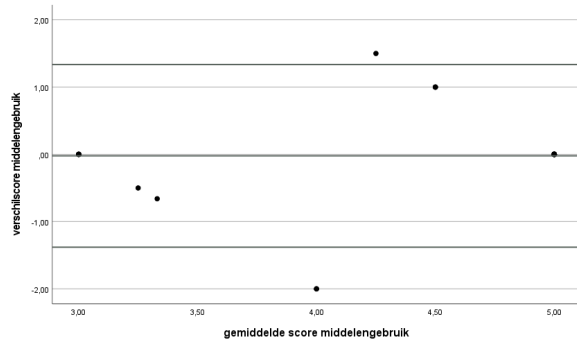
Figuur 4.

Bland-Altman plot voor het domein lichamelijke gezondheid.

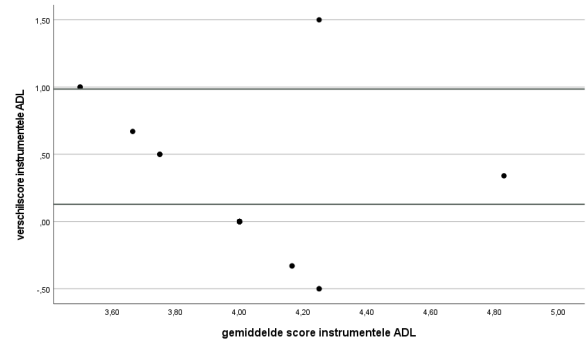
Figuur 5.

Bland-Altman plot voor het domein middelengebruik.

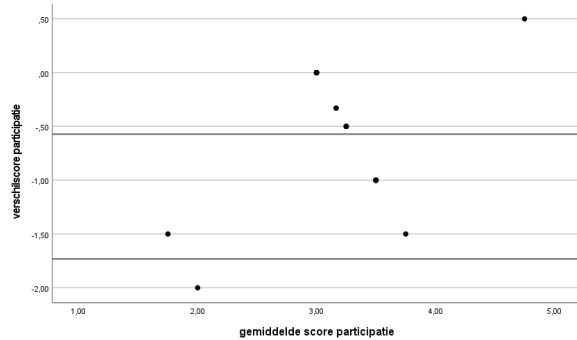
Figuur 6.

Bland-Altman plot voor het domein instrumentele ADL.

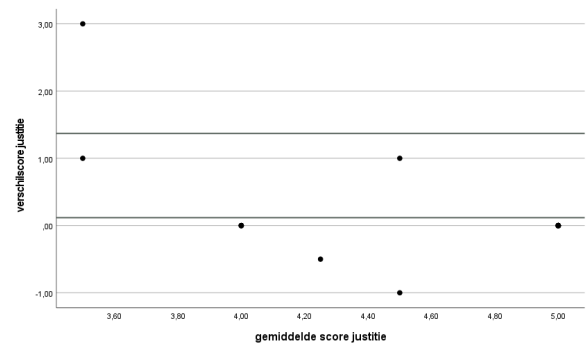
Figuur 7.

Bland-Altman plot voor het domein participatie.

Figuur 8.

Bland-Altman plot voor het domein justitie.

De ICC's liggen tussen de .163 en .888. Voor de totaalscore geldt een goede overeenstemming op basis van de ICC. Voor de domeinen financiën, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid en middelen gebruik geldt een goede overeenstemming. Bij de domeinen werk en opleiding, tijdsbesteding, lichamelijke gezondheid, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie is er sprake van een matige overeenstemming. Bij het domein instrumentele ADL is er sprake van een slechte overeenstemming. De bij dit domein gevonden ICC is echter niet significant.

Aanwezigheid tolk

In tabel 3 zijn de resultaten van de onafhankelijke t-toetsen voor het meten van het verschil in betrouwbaarheid wanneer en wel of geen tolk aanwezig is te vinden. Voor het domein basale ADL was geen variatie in scores, hierdoor kon geen t-toets uitgevoerd worden. Het gemiddelde verschil tussen de twee groepen lag tussen de -.241 en .861. Bij het domein tijdsbesteding is er sprake van een significant verschil. Hierbij werd voor de groep waarbij een tolk aanwezig was meer verschillend gescoord dan voor de groep waarbij geen tolk aanwezig was. Voor de overige domeinen en de totaalscore is er geen significant verschil in betrouwbaarheid.

Aanwezigheid scoorder

In tabel 4 zijn de resultaten van de onafhankelijke t-toetsen voor het meten van het verschil in betrouwbaarheid wanneer en wel of geen scoorder aanwezig is bij het interview te vinden. Voor het domein basale ADL kon geen t-toets uitgevoerd worden, omdat er geen spreiding in scores was. Het gemiddelde verschil tussen de twee groepen lag tussen de -.331 en .424. Voor geen van de domeinen of de totaalscore is er sprake van een significant verschil tussen de groep waarbij minstens één van de scoorders wel aanwezig was tijdens het interview en de groep waarbij geen van de scoorders aanwezig was tijdens het interview.

Tabel 2.*Resultaten Bland Altman en ICC-betrouwbaarheidsscores*

Levensdomeinen	Gem.	t	SD	Limits of agreement		B	Sig.	ICC	Bhi ICC	Sig.
	verschil			-SD	+SD			score		
Financiën	.021	.248	.464	-.888	.903	.064	.630	.882	.752 - .944	<.001
Werk & opleiding	-.005	-.075	.388	-.766	.755	.317	.196	.583	.109 - .803	.012
Tijdsbesteding	.233	1.891	.675	-1.090	1.556	.193	.329	.710	.401 - .861	<.001
Huisvesting	.150	1.964	.418	-.670	.970	.196	.308	.793	.564 - .901	<.001
Huiselijke relaties	-.033	-.387	.472	-.959	.892	-.162	.279	.847	.677 - .927	<.001
Geestelijke gezondheid	-.105	-1.069	.538	-1,159	.949	.254	.098	.830	.645 - .919	<.001
Lichamelijke gezondheid	.370	3.703	.548	-.703	1.444	-.153	.513	.536	.021 - .780	.005
Middelengebruik	-.022	-.174	.693	-1.380	1.336	.158	.332	.819	.618 - .914	<.001
Basale ADL	.000	-	.000	-	-	-	-	-	-	-
Instrumentele ADL	.128	1.608	.437	-.728	.985	-.711	.033	.163	-.672 - .591	.310
Sociaal netwerk	-.263	-3.046	.473	-1.190	.664	.527	.001	.730	.380 - .877	<.001
Maatschappelijke participatie	-.572	-.529	.592	-1.732	.588	.236	.281	.509	-.133 - .784	.002
Justitie	.117	1.000	.639	-1.136	1.369	-.567	.011	.616	.199 - .817	.006
Totaalscore	-.149	-0.429	1.900	-3.873	3.575	-.027	.833	.888	.764 - .947	<.001

Tabel 3.*Resultaten onafhankelijke t-toets voor aanwezigheid tolk*

Levensdomeinen	Tolk aanwezig: ja		Tolk aanwezig: nee		Gemiddelde verschil		
	Gemiddelde verschilscore	SD	Gemiddelde verschilscore	SD	verschilcores	t	p
Financiën	-.011	.428	.053	.510	-.065	-.376	.710
Werk & opleiding	.011	.365	.000	.423	-.011	-.074	.942
Tijdsbesteding	.500	.526	-.034	.717	.534	2.326	.028
Huisvesting	.133	.352	.167	.488	-.033	-.215	.832
Huiselijke relaties	-.067	.372	.000	.567	-.067	-.381	.706
Geestelijke gezondheid	.057	.219	-.267	.704	.323	1.699	.108*
Lichamelijke gezondheid	.250	.366	.491	.676	-.241	-1.213	.238*
Middelengebruik	-.011	.741	-.033	.667	.023	.088	.930
Basale ADL	.000	.000	.000	.000	-	-	-
Instrumentele ADL	.245	.515	.012	.319	.233	1.488	.150*
Sociaal netwerk	-.259	.511	-.267	.449	.007	.042	.967
Maatschappelijke participatie	-.677	.603	-.467	.581	-.211	-.974	.338
Justitie	.133	.352	.100	.849	.033	.140	.889
Totaalscore	.282	1.246	-.579	2.351	.861	1.254	.220

**Equal variances not assumed*

Tabel 4.*Resultaten onafhankelijke t-toets voor aanwezigheid scoorder*

Levensdomeinen	Scoorder aanwezig: ja		Scoorder aanwezig: nee		Gemiddelde verschil		
	Gemiddelde verschilscore	SD	Gemiddelde verschilscore	SD	verschilcores	t	p
Financiën	.099	.354	-.567	.554	.155	.915	.368
Werk & opleiding	-.044	.205	.033	.516	-.077	-.539	.594
Tijdsbesteding	.289	.662	.177	.706	.111	.445	.659
Huisvesting	.133	.480	.167	.362	-.033	-.215	.832
Huiselijke relaties	.100	.431	-.167	.488	.267	1.586	.124
Geestelijke gezondheid	-.127	.437	-.083	.639	-.043	-.217	.830
Lichamelijke gezondheid	.323	.499	.418	.606	-.095	-.470	.642
Middelengebruik	-.177	.844	.133	.481	-.311	-1.239	.226
Basale ADL	.000	.000	.000	.000	-	-	-
Instrumentele ADL	.145	.445	.111	.444	.034	.210	.836
Sociaal netwerk	-.299	.423	.227	.531	-.071	-.407	.687
Maatschappelijke participatie	-.611	.590	-.533	.611	-.077	-.352	.727
Justitie	.233	.821	.000	.378	.233	1.000	.326
Totaalscore	.063	1.742	-.361	2.085	.424	.604	.550

Discussie

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om de betrouwbaarheid van de aangepaste versie van de ZRM te beoordelen wanneer deze is afgenomen bij alleenstaande gevluchte jongeren. Hiervoor is gekeken naar de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en naar de invloed van de aanwezigheid van respectievelijk een telefonische tolk en één van de scoorders bij het interview op die interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

De Bland-Altman plots van de domeinen werk en opleiding, huisvesting, huiselijke relaties, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, instrumentele ADL, participatie en justitie lieten weinig spreiding in scores zien. Hier leken lijnen zichtbaar in de plots. Bij de domeinen werk en opleiding, lichamelijke gezondheid, middelengebruik, instrumentele ADL, participatie en justitie is in de Bland-Altman plots zichtbaar dat bij een lagere gemiddelde score op het domein, de onderzoeker van huidig onderzoek hogere scores geeft dan de hoofdonderzoeker. Bij hogere gemiddelde scores op het domein geeft de onderzoeker van huidig onderzoek lagere scores dan de hoofdonderzoeker. Bij het domein huisvesting is in de plots zichtbaar dat bij een lagere en hogere gemiddelde score op het domein de hoofdonderzoeker hogere scores geeft dan de onderzoeker van huidig onderzoek. Hier tussenin is een piek te zien, waar de onderzoeker van huidig onderzoek hogere scores geeft dan de hoofdonderzoeker. Voor het domein huiselijke relaties geldt het tegenovergestelde. Bij lage en hoge gemiddelde scores, geeft de onderzoeker van huidig onderzoek hogere scores dan de hoofdonderzoeker. Hier tussenin is een dal te zien waarin de hoofdonderzoeker hogere scores geeft dan de onderzoeker van huidig onderzoek. Voor de domeinen instrumentele ADL en justitie wordt dit bevestigd door de regressieanalyse. Uit de regressieanalyse kwam ook een bias naar voren voor het domein sociaal netwerk. Voor de overige domeinen lijkt sprake van voldoende overeenstemming tussen de scoorders.

Voor de totaalscore en de domeinen financiën, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid en middelengebruik is er op basis van de ICC sprake van een goede overeenstemming. Bij de overige domeinen was er sprake van een slechte tot matige overeenstemming. Tussen de aan- of afwezigheid van een telefonische tolk of van één van de scoorders bij het interview is geen significant verschil gevonden op basis van de verschillcores op de domeinen en de totaalscore.

Het onderzoek van Van der Molen (2022) liet zien dat er sprake was van onvoldoende overeenstemming op de domeinen tijdsbesteding, sociaal netwerk en participatie. Voor de domeinen tijdsbesteding en sociaal netwerk is er in huidig onderzoek sprake van een matige overeenstemming op basis van de ICC. Deze scores liggen echter dicht bij de grens om met

goede overeenstemming beoordeeld te worden. Het Bland-Altman Plot laat geen bias zien voor deze domeinen. Dit zou erop kunnen duiden dat deze domeinen door de aanpassingen op basis van Van der Molen's resultaten betrouwbaarder zijn geworden. Voor het domein maatschappelijke participatie geldt ook een matige overeenstemming op basis van de ICC. Het Bland-Altman plot laat wel een bias zien.

Van der Molen (2022) stelde dat participanten zich mogelijk minder goed konden uiten wanneer er een interview werd afgenomen zonder aanwezigheid van een tolk. Echter, er is geen significant verschil gevonden in verschillcores op de domeinen van de ZRM tussen het wel of niet aanwezig zijn van een tolk. Ook werd er geen significant verschil gevonden tussen de groep waarbij wel een scoorder aanwezig was bij het interview en de groep waarbij dit niet het geval was op basis van de verschillcores op de domeinen van de ZRM. Dit staat in contrast met het onderzoek van Fassaert et al. (2013). Zij vonden een grotere overeenkomst voor fictieve casussen vergeleken met afgenomen interviews.

Limitaties

Een eerste beperking van huidig onderzoek is dat de power van dit onderzoek waarschijnlijk laag is. De power zou laag kunnen zijn doordat niet in alle gevallen aan de assumpties is voldaan. Voor de Bland-Altman plots en t-toetsen is gekeken naar de assumptie van normaliteit. Voor de scores op de verschillende domeinen en de verschillcores op de verschillende domeinen is de assumptie van normaliteit gecontroleerd. De scores in deze steekproef waren voor de meeste domeinen niet normaal verdeeld. Er was geen goede spreiding in scores. Wanneer niet aan de assumptie van normaliteit wordt voldaan, heeft dit een negatieve invloed op de power van het onderzoek (Kim & Park, 2019).

Ook de assumptie van homoscedasticiteit lijkt geschonden. De slechte spreiding in scores heeft er in sommige gevallen voor gezorgd dat de Bland-Altman plots moeilijk te interpreteren waren. In sommige plots waren lijnen duidelijk. Deze lijnen kunnen erop duiden dat de assumptie van homoscedasticiteit geschonden is (Ludbrook, 2010). Om meer te kunnen zeggen over de data zou de data getransformeerd kunnen worden middels een logaritmische functie (Haghayegh, 2020). In verband met de beschikbare tijd is ervoor gekozen dit in huidig onderzoek niet te doen.

Een andere reden dat de power in dit onderzoek waarschijnlijk laag ligt heeft te maken met de grootte van de steekproef. In verband met de beschikbare tijd is in dit onderzoek gekozen voor een steekproef van 30 participanten. Deze steekproef bestond voor de t-toetsen uit twee groepen van 15 participanten (n=15). Voor het uitvoeren van een t-toets is het wenselijk

een grotere steekproef te hebben. Een grotere steekproef kan zorgen voor een grotere power (Kim & Park, 2019).

Een andere limitatie van huidig onderzoek zou de gevolgde training van de masterstudenten kunnen zijn. De TIM Academie en RONT Management Consultants bieden trainingen aan in het afnemen van de ZRM. De aangeboden trainingen variëren tussen de twee uur tot twee dagdelen. Deze cursussen worden gegeven door gecertificeerde trainers (Zelfredzaamheid-Matrix, (z.d.). De masterstudenten zijn ingewerkt in het afnemen van de ZRM door de hoofdonderzoeker (die bovengenoemde training overigens wel volgde). Het is onduidelijk welke implicaties die heeft voor de resultaten van dit onderzoek. Enerzijds kan het ervoor zorgen dat de masterstudenten minder vaardig zijn in het afnemen en scoren van de ZRM, doordat zij geen cursus hebben gevolgd bij een gecertificeerde trainer, wat een vertekend beeld kan geven van de resultaten. Anderzijds hebben de masterstudenten meer tijd besteed aan oefenen van het afnemen en scoren van de ZRM dan wanneer zij een officiële cursus gevolgd zouden hebben. Dit zou juist voor een hogere mate van overeenstemming kunnen zorgen met de hoofdonderzoeker.

Aanbevelingen voor verder onderzoek

Een eerste aanbeveling is om de scoringshandleiding van de ZRM te verduidelijken. Uit persoonlijke communicatie waarin de twee scoorders uit huidig onderzoek hun scores hebben vergeleken kwam naar voren dat de indicatoren van de ZRM niet altijd even duidelijk waren. De omschrijving van de indicatoren was niet duidelijk genoeg om vrije interpretatie hiervan te voorkomen. Hierdoor konden scoorders voor dezelfde casus verschillende scores geven (L. Hacquebord, persoonlijke communicatie, 24 april 2023).

Om tot een betrouwbare versie van de aangepaste ZRM te komen zal het nodig zijn kritisch te kijken naar de beschrijving van de indicatoren van de verschillende domeinen. Dit schept duidelijke kaders en verkleint de kans om verschillend te scoren voor dezelfde casus. Bij het domein financiën in de ZRM is het onduidelijk wat verantwoordelijkheid voor noodzakelijke behoeften of basisbehoeften exact inhoudt. Bij de jongeren versie is het bij dit domein onduidelijk welke score toegekend moet worden wanneer een jongere zowel zakgeld krijgt als zelf geld verdient. Bij het domein tijdsbesteding is het onduidelijk wanneer er sprake is van een regelmatig dag-nacht ritme. Voor de domeinen lichamelijke en geestelijke gezondheid was het onduidelijk hoe een bepaald symptoom of ziektebeeld gescoord moest worden. Voor het domein instrumentele ADL was het onduidelijk welke mate van ondersteuning of hulpmiddelen welke score zou moeten krijgen. Bij het domein

maatschappelijke participatie was het onduidelijk wat maatschappelijk participatie nou precies inhoudt en welke factoren hierbij beoordeeld moeten worden.

Een tweede aanbeveling is om uitgebreider onderzoek te doen naar de betrouwbaarheid van de ZRM. Huidig onderzoek heeft zich enkel gericht op de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid. Een aanvulling op huidig onderzoek zou zijn om data logaritmisch te transformeren. Vervolgens zou opnieuw gekeken kunnen worden of voldaan is aan de assumptie van normaliteit en homoscedasticiteit. Daarnaast is het belangrijk om ook de intrabeoordelaarsbetrouwbaarheid te onderzoeken. Zo kan een compleet beeld gevormd worden over de betrouwbaarheid van de ZRM.

Literatuur

- Barrie, L., & Mendes, P. (2011). The experiences of unaccompanied asylum-seeking children in and leaving the out-of-home care system in the UK and Australia: A critical review of the literature. *International Social Work*, 54(4), 485-503. doi:10.1177/0020872810389318
- Bean, T., Derluyn, I., Eurelings-Bontekoe, E., Broekaert, E., & Spinhoven, P. (2007). Comparing psychological distress, traumatic stress reactions, and experiences of unaccompanied refugee minors with experiences of adolescents accompanied by parents. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 195(4), 288–97.
- Chase, E. (2020). Transitions, capabilities and wellbeing: how Afghan unaccompanied young people experience becoming ‘adult’ in the UK and beyond. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 46(2), 439-456. doi:10.1080/1369183X.2019.1584704
- Ehnholt, K. A., Trickey, D., Harris Hendriks, J., Chambers, H., Scott, M., & Yule, W. (2018). Mental health of unaccompanied asylum-seeking adolescents previously held in british detention centres. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 23(2), 238–257. <https://doi.org/10.1177/1359104518758839>
- Fassaert, T., Lauriks, S., van de Weerd, S., de Wit, M., & Buster, M. (2013). Ontwikkeling en betrouwbaarheid van de Zelfredzaamheid-Matrix. *Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 91(3), 169-177. doi:10.1007/s12508-013-0059-7
- Fassaert, T., Lauriks, S., van de Weerd, S., Theunissen, J., Kikkert, M., Dekker, J., De Wit, M. (2014). Psychometric properties of the Dutch version of the self-sufficiency matrix (SSM-D). *Community mental health journal*, 50(5), 583-590. doi:10.1007/s10597-013-9683-6
- Garcia, M. F., & Birman, D. (2020). Ethical issues in research with late-arriving and unaccompanied immigrant youth. *Translational Issues in Psychological Science*, 6(3), 207-213. doi:10.1037/tps0000268
- Giavarina, D. (2015). Understanding Bland Altman analysis. *Biochemia medica*, 25(2), 141–151. <https://doi.org/10.11613/BM.2015.015>
- Gimeno-Monterde, C., Gómez-Quintero, J. D., & C. Aguerri, J. (2021). Unaccompanied young people and transition to adulthood: Challenges for child care services. *Children and Youth Services Review*, 121.
- Hacquebord, L. (2021). *Op eigen benen Een onderzoek naar de transitie naar volwassenheid van alleenstaande minderjarige vreemdelingen*. (Dissertatie, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen, Nederland).

- Haghighyegh, S., Kang, H.-A., Khoshnevis, S., Smolensky, M. H., & Diller, K. R. (2020). A comprehensive guideline for bland-altman and intra class correlation calculations to properly compare two methods of measurement and interpret findings. *Physiological Measurement*, 41(5), 055012–055012. <https://doi.org/10.1088/1361-6579/ab86d6>
- Harder, A. T., Knorth, E. J., & Kalverboer, M. E. (2011). Transition secured? A follow-up study of adolescents who have left secure residential care. *Children and Youth Services Review*, 33(12), 2482-2488.
- IBM-Support. (2020, 16 april) *The Bland-Altman Plot*. Geraadpleegd op 17 april 2023, van <https://www.ibm.com/support/pages/bland-altman-plot>
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid. (2018). *Zelfstandig verder? De opvang en de begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen*. Geraadpleegd op 25 oktober 2022, van <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2018/12/20/zelfstandig-verder-de-opvang-en-de-begeleiding-van-alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen>
- Kim, T. K., & Park, J. H. (2019). More about the basic assumptions of t-test: normality and sample size. *Korean Journal of Anesthesiology*, 72(4), 331–335. <https://doi.org/10.4097/kja.d.18.00292>
- Koo, T. K. P., & Li, M. Y. B. P. S. (2016). A Guideline of Selecting and Reporting Intraclass Correlation Coefficients for Reliability Research. *Journal of Chiropractic Medicine*, 15(2), 155-163. doi:10.1016/j.jcm.2016.02.012
- Lauriks, S. B., Marcel; De Wit, Matty; Van de Weerd, Stef; Kamann, Tjerk; Van den Boom, Wijnand; Fassaert, Thijs. (2020). Handleiding Zelfredzaamheid-Matrix 2017.
- Ludbrook, J. (2010). Confidence in altman-bland plots: a critical review of the method of differences. *Clinical and Experimental Pharmacology and Physiology*, 37(2), 143–149. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1681.2009.05288.x>
- Ministerie van Justitie en Veiligheid, Immigratie- en Naturalisatiedienst, IND Business Information Centre. (2022, december). *Asylum Trends. Monthly Report on Asylum Applications in the Netherlands. Recent Trends*. Geraadpleegd op 17 april 2023, van <https://ind.nl/nl/over-ons/cijfers-en-publicaties/asieltrends>
- Molen, E. v. d. (2022). *Inter- en intrabeoordelaarsbetrouwbaarheid van de ZRM voor alleenstaande gevluchte jongeren* (Masterthesis, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen, Nederland).
- Nidos (z.d.). Opvang. Geraadpleegd op 28 oktober 2022, van <https://www.nidos.nl/home/opvang/>

- Pharos (2022). Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (amv's). Geraadpleegd op 21 oktober 2022, van <https://www.pharos.nl/factsheets/alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen-amvs/>
- Rijksoverheid. (z.d.). Alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Geraadpleegd op 23 oktober 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/alleenstaande-minderjarigevreemdelingenamv#:~:text=Kenmerken%20alleenstaande%20minderjarige%20vreemdelingen,gezag%20over%20de%20jongere%20heeft.>
- Schlemmer, A., & Mash, B. (2006). The effects of a language barrier in a south african district hospital. *South African Medical Journal = Suid-Afrikaanse Tydskrif Vir Geneeskunde*, 96(10), 1084–7.
- Sierau, S., Schneider, E., Nesterko, Y., & Glaesmer, H. (2019). Alone, but protected? Effects of social support on mental health of unaccompanied refugee minors. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 28(6), 769-780. doi:10.1007/s00787-018-1246-5
- Sirriyeh, A., & Ní Raghallaigh, M. (2018). Foster care, recognition and transitions to adulthood for unaccompanied asylum seeking young people in England and Ireland. *Children and Youth Services Review*, 92, 89-97. doi:10.1016/j.childyouth.2018.02.039
- Spanjaard, H. D., & Slot, W. D. (2015). Tijden veranderen, ontwikkelingstaken ook: Een 'update' van het competentiemodel. *Kind & Adolescent Praktijk*, 14(3), 14-21. doi:10.1007/s12454-015-0029-0
- Stein, M. (2006). Young people aging out of care: The poverty of theory. *Children and Youth Services Review*, 28(4), 422-434. doi:10.1016/j.childyouth.2005.05.005 *Trainingen / Zelfredzaamheid-Matrix*. (z.d.). Geraadpleegd op 8 mei 2023, van <https://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/trainingen>
- VNG, Nidos. (2022). *Overgang bij amv's met verblijfsvergunning die 18 jaar worden*. Geraadpleegd op 20 maart 2023, van <https://vng.nl/publicaties/overgang-bij-amvs-met-verblijfsvergunning-die-18-jaar-worden>
- VWN. (2022). *Vluchtelingen in getallen 2022*. Geraadpleegd op 23 oktober 2022, van https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/artikelen/nieuws/vluchtelingen-getallen-2022?gclid=CjwKCAiArNOeBhAHEiwAze_nKJIHo9bz078hd05mL6pZQF05OUC-NTZa049pDFxjFnWbKgai37Dn5hoCD64QAvD_BwE
- Zelfredzaamheid-Matrix. (z.d.). *Trainingen*. Geraadpleegd op 10 mei 2023, van <https://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/trainingen/>

Zijlstra, E., Rip, J., Beltman, D., van Os, C., Knorth, E. J., & Kalverboer, M. (2017).
Unaccompanied minors in the Netherlands: Legislation, policy, and care. *Social Work
and Society*, 15(2).

Zelfredzaamheid-Matrix[®] 2017

GGD Amsterdam

Instructie: beoordeel het huidig functioneren (hoe gaat het NU) op basis van wat u weet (informatie uit observatie, niet uit interpretatie) en ga uit van volledige zelfredzaamheid (score van rechts naar links). Zie de Handleiding ZRM voor verdere toelichting: www.zrm.nl.

DOMEIN	1 Acute problematiek	2 Niet zelfredzaam	3 Beperkt zelfredzaam	4 Voldoende zelfredzaam	5 Volledig zelfredzaam
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> geen inkomsten groeïende complexe schulden 	<ul style="list-style-type: none"> te weinig inkomsten om te voorzien in basisbehoeften of spontaan/ ongepast uitgeven groeïende schulden 	<ul style="list-style-type: none"> inkomsten uit uitkering om te voorzien in basisbehoeften gepast uitgeven eventuele schulden zijn tenminste stabiel of inkomen/ schuld wordt beheerd door derden 	<ul style="list-style-type: none"> inkomsten uit werk/ (basis) pensioen/ vrijwillige inkomensvoorziening om te voorzien in basisbehoeften eventuele schulden zijn in eigen beheer eventuele schulden verminderen 	<ul style="list-style-type: none"> uitsluitend inkomsten uit werk/ (basis) pensioen/ vrijwillige inkomensvoorziening aan het eind van de maand is geld over geen schulden
Werk & Opleiding	<ul style="list-style-type: none"> geen werk(-traject)/ opleiding of werk zonder adequate toerusting/ verzekering geen werk-zoekactiviteiten 	<ul style="list-style-type: none"> geen werk(-traject) maar wel werk-zoekactiviteiten of "papieren" opleiding (ingeschreven maar niet volgend) of dreigend ontslag/ drop-out 	<ul style="list-style-type: none"> werktraject gericht op participatie of werkt niet naar vermogen of volgt opleiding maar loopt achter of vrijwillig baanloos zonder sollicitatieplicht 	<ul style="list-style-type: none"> werktraject gericht op re-integratie of tijdelijk werk of volgt opleiding voor startkwalificatie of vrijgesteld van werk en opleiding 	<ul style="list-style-type: none"> vast werk of volgt opleiding hoger dan startkwalificatie
Tijdsbesteding	<ul style="list-style-type: none"> Tijd alleen maar nuttig of alleen maar plezierig besteed (dibalans) Of geen activiteiten OF ongelukkig met activiteiten Geen structuur in de dag Onregelmatig dag-nacht ritme 		<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans), maar niet naar volledige tevredenheid/ geniet niet van activiteiten Een beetje structuur in de dag Wisselend dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans) en is tevreden met activiteiten/ geniet van activiteiten Veel structuur in de dag Regelmatig dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans) en is tevreden met activiteiten/ geniet van activiteiten Veel structuur in de dag Regelmatig dag-nacht ritme
Huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> dakloos of in nachtopvang 	<ul style="list-style-type: none"> voor wonen ongeschikte huisvesting of huur of hypotheek is niet betaalbaar of dreigende huistzetting 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend of in onderhuur of niet-autonome huisvesting 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele en toereikende huisvesting (huur)contract met bepalingen of gedeeltelijk autonome huisvesting of ingeschreven als inwonend 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele en toereikende huisvesting regulier (huur)contract autonome huisvesting
Huiselijke relaties	<ul style="list-style-type: none"> sprake van geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ verwaarlozing 	<ul style="list-style-type: none"> aanhoudende relationele problemen met leden van het huishouden of dreigend geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ verwaarlozing 	<ul style="list-style-type: none"> erkent relationele problemen met leden van het huishouden probeert negatief relationeel gedrag te veranderen 	<ul style="list-style-type: none"> relationele problemen met leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig of woont alleen 	<ul style="list-style-type: none"> steunt en wordt gesteund binnen het huishouden communicatie met leden van het huishouden is consistent open
Geestelijke gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> geestelijke noodsituatie een gevaar voor zichzelf/ anderen 	<ul style="list-style-type: none"> aanhoudende geestelijke aandoening maar geen gevaar voor zichzelf/ anderen functioneren is ernstig beperkt door geestelijk gezondheidsprobleem geen behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> geestelijke aandoening functioneren is beperkt door geestelijk gezondheidsprobleem behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw 	<ul style="list-style-type: none"> minimale tekenen van geestelijke onrust die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven functioneren is marginaal beperkt door geestelijke onrust goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> geestelijk gezond niet meer dan de dagelijkse besommeringen/ zorgen

DOMEIN	1. Acute problematiek	2 Niet zelfredzaam	3 Beperkt zelfredzaam	4 Voldoende zelfredzaam	5 Volledig zelfredzaam
Lichamelijke gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • een noodgeval/ kritieke situatie • direct medische aandacht nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • (chronische) lichamelijke aandoening die medische behandeling vereist • functioneren is ernstig beperkt door lichamelijk gezondheidsprobleem • geen behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> • lichamelijke aandoening • functioneren is beperkt door lichamelijk gezondheidsprobleem • behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw 	<ul style="list-style-type: none"> • minimaal lichamelijk ongemak dat samenhangt met dagelijkse activiteiten • functioneren is marginaal beperkt door lichamelijk ongemak • goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • lichamelijk gezond • gezonde leefstijl (gezonde voeding en voldoende bewegen)
Middelengebruik	<ul style="list-style-type: none"> • ernstige stoornis in het gebruik van middelen • gebruik veroorzaakt lichamelijke/geestelijke problemen die directe behandeling vereisen zoals overdosis/ drugspsychoses/ hartproblemen/ ademhalingsproblemen 	<ul style="list-style-type: none"> • stoornis in het gebruik van middelen (verslaving) • gebruik veroorzaakt/ verergert lichamelijke/geestelijke problemen • geen behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik van middelen • aan middelengebruik gerelateerde problemen thuis/ op school/ op het werk maar geen lichamelijke/geestelijke problemen • behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw 	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik van middelen of geen middelengebruik ondanks hunkering of behandeling met potentieel verslavende middelen zonder bijgebruik • geen aan middelengebruik gerelateerde problemen 	<ul style="list-style-type: none"> • geen middelengebruik anders dan alcohol • eventueel alcoholgebruik binnen de normen voor verantwoord gebruik • geen hunkering naar gebruik van middelen
Basale ADL	<ul style="list-style-type: none"> • een gebied van de basale ADL wordt niet uitgevoerd • verhogering of uitdroging of bevulling/ vervulling 	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere gebieden van de basale ADL worden beperkt uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • alle gebieden van de basale ADL worden uitgevoerd maar een enkel gebied van de basale ADL wordt beperkt uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL • gebruikt hulp(middel) zoals wandelstok/ rollator/ incontinentiemateriaal/ hulp bij voeden 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL • geen gebruik van hulp(middelen)
Instrumentele ADL	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere gebieden van de instrumentele ADL wordt niet uitgevoerd • woningvervuiling of onder-/over-medicatie of geen administratie of voedselvergiftiging 	<ul style="list-style-type: none"> • een enkel gebied van de instrumentele ADL wordt niet uitgevoerd of uitvoering op meerdere gebieden is beperkt 	<ul style="list-style-type: none"> • alle gebieden van de instrumentele ADL worden uitgevoerd • uitvoering van een enkel gebied van de instrumentele ADL is beperkt 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • gebruikt hulp(middel) zoals begeleiding bij reizen met openbaar vervoer/ regelen bankzaken/ klein onderhoud huis/ grote schoonmaak 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • geen gebruik van hulp(middelen)
Sociaal netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Geen contact met familie OF contact met familie heeft negatieve invloed • geen steunende contacten met leeftijdsgenoten • Veel belemmerende contacten met leeftijdsgenoten • Ernstig sociaal isolement 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks contact met familie • Contact met familie is niet steunend 	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijks contact met familie • Contact met familie is soms steunend • Een paar steunende contacten • Een paar belemmerende contacten 	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks contact met familie • Contact met familie is steunend 	<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks contact met familie • Contact met familie is zeer steunend • Veel steunende contacten • Geen belemmerende contacten • Gezond sociaal netwerk
Maatschappelijke participatie	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijk geïsoleerd 		<ul style="list-style-type: none"> • Enige maatschappelijke participatie • Logistieke, financiële, sociaal-maatschappelijke en/of persoonlijke belemmeringen om meer te participeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel/actieve maatschappelijke participatie 	
Justitie	<ul style="list-style-type: none"> • zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie of openstaande zaken bij justitie 	<ul style="list-style-type: none"> • regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie of lopende zaken bij justitie 	<ul style="list-style-type: none"> • incidenteel (eens per jaar) contact met politie of voorwaardelijke straf/ voorwaardelijke invrijheidstelling 	<ul style="list-style-type: none"> • zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie of strafblad 	<ul style="list-style-type: none"> • geen contact met politie • geen strafblad

© GGD Amsterdam, Lauriks, Buster, De Wit, Van de Weerd, Van den Boom, Segeren, Klaufus, Kamann, Fassaert & Tigchelaar. 2016. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs. De gebruiker mag deze uitgave niet voor willekeurige commerciële doeleinden gebruiken, aanpassen, of overbrengen. Contact: zrm@ggd.amsterdam.nl

ZRM Jongeren[®] 2020

Instructie: beoordeel het huidig functioneren (hoe gaat het NU) op basis van wat u weet (informatie uit observatie, niet uit interpretatie) en ga uit van volledige zelfredzaamheid (score van rechts naar links). Zie de Handleiding ZRM-Jongeren voor verdere toelichting.

DOMEIN	1 Acute problematiek	2 Niet zelfredzaam	3 Beperkt zelfredzaam	4 Voldoende zelfredzaam	5 Volledig zelfredzaam
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> groeien complexe schulden 	<ul style="list-style-type: none"> beschikt niet over vrij besteedbaar inkomen of groeiende schulden door spontaan of ongepast uitgeven 	<ul style="list-style-type: none"> beschikt over vrij besteedbaar inkomen van ouders zonder verantwoordelijkheid voor noodzakelijke behoeften (zak geld) eventuele schulden zijn stabiel of zijn onder beheer 	<ul style="list-style-type: none"> beschikt over vrij besteedbaar inkomen van ouders met enige verantwoordelijkheid voor noodzakelijke behoeften (zakgeld, en kleed-/lunchgeld) gepast uitgeven eventuele schulden verminderen 	<ul style="list-style-type: none"> beschikt over vrij besteedbaar inkomen (uit klusjes of (bij)baan) met enige verantwoordelijkheid voor noodzakelijke behoeften aan het eind van de maand is geld over geen schulden
Werk & Opleiding	<ul style="list-style-type: none"> geen (traject naar) opleiding/werk of werk zonder adequate toerusting/ verzekering geen zoekactiviteiten naar opleiding/ werk 	<ul style="list-style-type: none"> geen (traject naar) opleiding/werk wel zoekactiviteiten gericht op opleiding/werk of 'papieren' opleiding (ingeschreven maar niet volgend) of veel schoolverzuim /dreigend ontslag of dreigende drop-out 	<ul style="list-style-type: none"> volgt opleiding maar loopt achter of geregeld verzuim van naar opleiding/ traject naar opleiding (trajectbegeleiding, coaching voor schoolverlaters) 	<ul style="list-style-type: none"> op schema met opleiding of heeft startkwalificatie met tijdelijke baan/ traject naar opleiding/ traject naar werk zelden ongeoorloofd verzuim 	<ul style="list-style-type: none"> presteert zeer goed op opleiding of heeft startkwalificatie met vaste baan geen ongeoorloofd verzuim
Tijdsbesteding	<ul style="list-style-type: none"> Tijd alleen maar nuttig of alleen maar plezierig besteed (disbalans) OF geen activiteiten OF ongelukkig met activiteiten Geen structuur in de dag Onregelmatig dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans), maar niet naar volledige tevredenheid/geniet niet van activiteiten Een beetje structuur in de dag Wisselend dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans), en is tevreden met activiteiten/geniet van activiteiten Veel structuur in de dag Regelmatig dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans), en is tevreden met activiteiten/geniet van activiteiten Veel structuur in de dag Regelmatig dag-nacht ritme 	<ul style="list-style-type: none"> Zowel nuttige als plezierige activiteiten (balans), en is tevreden met activiteiten/geniet van activiteiten Veel structuur in de dag Regelmatig dag-nacht ritme
Huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> dakloos of in crisisopvang 	<ul style="list-style-type: none"> voor wonen ongeschikte huisvesting of dreigende huishuizing 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend of verblijft in niet-autonome huisvesting (instelling) 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele en toereikende huisvesting gedeeltelijk autonome huisvesting (begeleid wonen) 	<ul style="list-style-type: none"> veilige, stabiele en toereikende huisvesting autonome huisvesting (zelfstandig wonen) woont bij ouders/ verzorgers
Huiselijke relaties	<ul style="list-style-type: none"> geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ misbruik/ verwaarlozing geestelijke noodsituatie een gevaar voor zichzelf/ anderen 	<ul style="list-style-type: none"> relationele problemen met leden van het huishouden of dreigend geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ misbruik/ verwaarlozing (chronische) geestelijke aandoening maar geen gevaar voor zichzelf/ anderen functioneren is ernstig beperkt door geestelijk gezondheidsprobleem (incl. gedrags- ontwikkelingsproblematiek) geen behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> spanningen in relatie(s) met leden van het huishouden probeert eigen negatief relationeel gedrag te veranderen 	<ul style="list-style-type: none"> relationele problemen met leden van het huishouden of spanningen tussen leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig 	<ul style="list-style-type: none"> wordt gesteund en steunt binnen het huishouden communicatie met leden van het huishouden is consistent open
Geestelijke gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> geestelijke noodsituatie een gevaar voor zichzelf/ anderen 	<ul style="list-style-type: none"> minimale tekenen van geestelijke onrust die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven (ook puberteit) functioneren is marginaal beperkt door geestelijke onrust goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> minimale tekenen van geestelijke onrust die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven (ook puberteit) functioneren is marginaal beperkt door geestelijke onrust goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> minimale tekenen van geestelijke onrust die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven (ook puberteit) functioneren is marginaal beperkt door geestelijke onrust goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> geestelijk gezond niet meer dan de dagelijkse besloomingen/ zorgen

DOMEIN	1. Acute problematiek	2. Niet zelfredzaam	3. Beperkt zelfredzaam	4. Voldoende zelfredzaam	5. Volledig zelfredzaam
Lichamelijke gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • een noodgeval/kritieke situatie • direct medische aandacht nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • (chronische) lichamelijke aandoening die medische behandeling vereist • functioneren is ernstig beperkt door lichamelijke gezondheidsprobleem • geen behandeling 	<ul style="list-style-type: none"> • lichamelijke aandoening functioneren is beperkt door lichamelijke gezondheidsprobleem • behandeling is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw 	<ul style="list-style-type: none"> • minimaal lichamelijk ongemak dat samenhangt met dagelijkse activiteiten • functioneren is marginaal beperkt door lichamelijk ongemak • goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • lichamelijk gezond • gezonde leefstijl (gezonde voeding en voldoende bewegen)
Middelengebruik	<ul style="list-style-type: none"> • (gedrags-) stoornis/ afhankelijk van het gebruik van middelen of van games/gokken/seks/internet • gebruik veroorzaakt/verergert lichamelijke/geestelijke problemen die behandeling vereisen 	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik van middelen • geen aan middelengebruik gerelateerde problemen • behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw 	<ul style="list-style-type: none"> • alle gebieden van de basale ADL worden uitgevoerd maar een enkel gebied van de basale ADL wordt beperkt uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • geen middelengebruik ondanks sterke drang of behandeling met potentieel verslavende middelen zonder bijgebruik • goede behandeltrouw of geen behandeling nodig 	<ul style="list-style-type: none"> • geen middelengebruik • geen sterke drang naar gebruik van middelen
Basale ADL	<ul style="list-style-type: none"> • een gebied van de basale ADL wordt niet uitgevoerd • verhongering of uitdroging of bevulling/vervulling 	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere gebieden van de basale ADL worden beperkt uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> • alle gebieden van de instrumentele ADL worden uitgevoerd • uitvoering van een enkel gebied van de instrumentele ADL is beperkt • weet gezien de leeftijd te weinig van welke instanties er zijn, wat je er mee moet doen en hoe ze te benaderen 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL • krijgt hulp of gebruikt hulpmiddel 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL, zoals eten, wassen en aankleden • geen gebruik van hulp(middelen)
Instrumentele ADL	<ul style="list-style-type: none"> • meerdere gebieden van de instrumentele ADL worden niet uitgevoerd • woningvervulling of onder-/over-medicatie of geen administratie of voedselvergiftiging 	<ul style="list-style-type: none"> • een enkel gebied van de instrumentele ADL wordt niet uitgevoerd op meerdere gebieden is beperkt • weet gezien de leeftijd te weinig van welke instanties er zijn, wat je er mee moet doen en hoe ze te benaderen 	<ul style="list-style-type: none"> • alle gebieden van de instrumentele ADL worden uitgevoerd • uitvoering van een enkel gebied van de instrumentele ADL is beperkt • weet beperkt van instanties af en krijgt gezien de leeftijd veel hulp bij het contact met instanties 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • krijgt hulp van buiten het huishouden of gebruikt hulpmiddel • weet van instanties af, maar krijgt gezien de leeftijd enige hulp bij het contact leggen met en het gebruik maken van instanties 	<ul style="list-style-type: none"> • geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • krijgt geen hulp van buiten huishouden en maakt geen gebruik van hulpmiddelen • maakt leeftijdsadequaat gebruik van instanties
Sociaal netwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Geen contact met familie OF contact met familie heeft negatieve invloed • Geen steunende contacten met leeftijdsgenoten • Veel belemmerende contacten met leeftijdsgenoten • Ernstig sociaal isolement 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks contact met familie • Contact met familie is niet steunend 	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijks contact met familie • Contact met familie is soms steunend • Een paar steunende contacten • Een paar belemmerende contacten 	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks contact met familie • Contact met familie is steunend 	<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks contact met familie • Contact met familie is zeer steunend • Veel steunende contacten • Geen belemmerende contacten • Gezond sociaal netwerk
Maatschappelijke participatie	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijk geïsoleerd 	<ul style="list-style-type: none"> • Enige maatschappelijke participatie • Logistieke, financiële, sociaal-maatschappelijke en/of persoonlijke belemmeringen om meer te participeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Enige maatschappelijke participatie • Logistieke, financiële, sociaal-maatschappelijke en/of persoonlijke belemmeringen om meer te participeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks contact met familie • Contact met familie is steunend 	<ul style="list-style-type: none"> • Veel/actieve maatschappelijke participatie
Justitie	<ul style="list-style-type: none"> • zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie of openstaande zaken bij justitie 	<ul style="list-style-type: none"> • regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie of lopende zaken bij justitie 	<ul style="list-style-type: none"> • incidenteel (eens per jaar) contact met politie of voorwaardelijke straff voorwaardelijke invrijheidsstelling 	<ul style="list-style-type: none"> • zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie of strafblad 	<ul style="list-style-type: none"> • geen contact met politie • geen strafblad

© GGD Amsterdam. Lauriks, Kamann, Van Dam, Lekkerkerker. 2019. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnemen of enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs. De gebruiker mag deze uitgave niet voor willekeurige commerciële doeleinden gebruiken, aanpassen, of overbrengen. Contact: zrm@ggd.amsterdam.nl

Bijlage 2

